

Προκλήσεις και πρωτοβουλίες για τη Σαντορίνη του αύριο.

Η σύγχρονη Σαντορίνη, όπως διαρκώς και ταχύτατα μεταβάλλεται στο κάλεσμα των καιρών, προκαλεί ερωτήματα και ερωτηματικά σχετικά με τη φυσιογνωμία και την υπόστασή της.

Η Σαντορίνη, κοινώς παραδεκτά, σφύζει από σημαίνουσες ιδιαιτερότητες.

Η ιδιαίτερη γεωλογία της έχει δώσει στο μικρό σε έκταση νησί, μεγάλη σημασία, μοναδική μορφολογία, ποικίλη και εντυπωσιακή.

Έτσι σε κοντινή απόσταση η μια από την άλλη, βρίσκονται τοποθεσίες παντελώς διαφορετικού χαρακτήρα που καταλείφθηκαν από τέσσερις διαφορετικούς πολιτισμούς στην ιστορική πορεία της Θήρας.

Το καλύτερα προσβάσιμο και προφυλαγμένο λιμάνι του νησιού έγινε σημαντικό κέντρο της Μινωικής εποχής. Η φύση προσέθεσε αισθητική στο οικονομικό πλεονέκτημα του σημείου όπως απεικονίζεται στις αξιολογώτερες τοιχογραφίες που τροποποιούν Κυκλαδίτικα το ύφος και την τονικότητα της Μινωικής τέχνης.

Το Δωρικό βίωμα ζητούσε επιβλητική και στατική μεγαλοπρέπεια, την λάμψη της τελειότητας της μορφής, και αυτήν την βρήκε στο Μέσα Βουνό, προβολή στην θάλασσα του ασβεστολιθικού όγκου του νησιού, όπου κυριαρχεί το ιδιαίτερο φως του Αρχιπελάγους.

Από τον Πύργο και μόνο, έχεις ουσιαστική θέα γης, αισθάνεσαι την καλλιεργήσιμη ευφορία της. Ανταποκρινόταν στην Βυζαντινή εμπειρία που τον έκανε κέντρο της.

Κατόπιν οι Φράγκοι, με την μανία επιβολής της ανθρώπινης βούλησης στη φύση, διάλεξαν την συγκλονιστική θέα της Καλντέρας, και μάλιστα το τρομακτικότερο σημείο της τον Σκάρο, για έδρα.

Και καθένας από τους τέσσερις μεγάλους πολιτισμούς, και ιδίως οι δύο πρώτοι, Μινωικός και ο Δωρικός, άφησαν μοναδικά μνημεία, καίριας σημασίας για την κατανόηση των βασικών δομών τους γενικά και όχι μόνο για την Σαντορίνη. Οι τοιχογραφίες και η πόλη του Ακρωτηριού, οι παλαιότερες βραχοεπιγραφές, τα αρχαϊκά γλυπτά και η άκρη προς το πέλαγος της αρχαίας Θήρας.

Εξ ίσου σημαντική για τον τόπο, στάθηκε η λαϊκή παράδοση με τη ζωοποιό της δύναμη. Η τέχνη που στην ανεπίσημη λαϊκή της μορφή, είχε σώσει τη «νύκτα των αιώνων» του Κάλβου τη μνήμη ως τις βαθειές της ρίζες, συνταίριαζε τα έργα της με το φυσικό περιβάλλον σε μια αρμονική συνύπαρξη.

Η λαϊκή εντυπωσιακή αρχιτεκτονική της Σαντορίνης, με την σοφία και την ομορφιά της γοήτεψε ειδικούς και μη, αφού ο επισκέπτης, σε απομεινάριά της έως και σήμερα ακόμα, βρίσκεται μπροστά σε ένα επίτευγμα ικανοποίησης της ανάγκης για στέγαση χωρίς ασχήμιες ή καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος.

Να που συνίσταται η μοναδική ιδιαιτερότητα της Σαντορίνης.

Είναι ένα διαμάντι γεωλογίας, τοπολογίας και πολιτισμού. Μικρή αλλά πολύτιμη.

Αυτό που θα έπρεπε να είναι **και σήμερα δεν είναι** και μας προβληματίζει, αυτό που ζητάει η φύση της και από το οποίο θα απέρρεαν οφέλη για τον τόπο και τον καθένα κάτοικο, μπορεί να γίνει με μια ολιστική προσέγγιση και κατανόηση του παρελθόντος.

Η σύγχρονη Σαντορίνη και Θηρασιά, οφείλουν να αναζητήσουν το σύγχρονο πρόσωπό τους, έτσι που το παλιό και το καινούργιο να στέκουν ταιριαστά δίπλα δίπλα γιατί το καινούργιο και το παλιό, θα έχουν τις ίδιες ρίζες και αξίες.

Η Σαντορίνη, αξιοποιώντας την ευκαιρία που της έδωσε ο τουρισμός για βελτίωση της οικονομίας, ακολούθησε, κατά κύριον λόγον, το κυνήγι των αριθμών της τουριστικής βιομηχανίας στα πλαίσια του πολιτισμού της κατανάλωσης, αν και υπήρχαν σώφρονες φωνές που ανησυχούσαν για τον τρόπο που αυτή η ανάπτυξη προχωρούσε.

Χαρακτηριστικά του παραπάνω μοντέλου ανάπτυξης, του μεν κυνηγιού των αριθμών είναι η διαρκής επέκταση της αγοράς αδιαφορώντας για τις αντοχές ή την ταυτότητα ενός τόπου, του δε καταναλωτισμού, η διαρκής επιδίωξη εφεύρεσης συνεχώς του καινούργιου με σκοπό το κέρδος.

Στα πλαίσια και των δύο η παράδοση αντιμετωπίζεται ως καταναλωτικό αγαθό προς πρόσκαιρη ικανοποίηση ή κοιτάσματα προς αξιοποίηση και όχι ως δίδαγμα και αφορμή για τη δημιουργία σύγχρονων έργων βασισμένων σε αυτήν.

Η οικονομική δραστηριότητα γύρω από τον τουρισμό φαίνεται όλο και περισσότερο ότι κατασπαταλά την ιδιαιτερότητα του τόπου, που σε περίπτωση απώλειάς της караδοκει ο μαρasmus της οικονομίας με όλα τα δυσάρεστα συνεπακόλουθα.

Όσο και δύσκολο να είναι σήμερα το ζήτημα της αυτογνωσίας, που απαιτεί καλλιέργεια και καθαρή ματιά, αυτή που ανατρέχει στις ρίζες τις αληθινές και όχι σε θεωρήσεις και καινοφάνειες ξένες προς το βίωμα και την ταυτότητά μας, **άλλο τόσο είναι απαραίτητο** για μια πραγματική πρόοδο του τόπου και της κοινωνίας μας, που θα έχει διάρκεια.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο Δήμος μας, ως προϋπόθεση για τη διαμόρφωση μιας ποιοτικής ζωής στα πλαίσια που ορίζονται από τον ίδιο τον τόπο, ως χρέος προς τον τόπο και την ιστορία του και ως ευθύνη προς τις νεότερες γενιές, οδηγήθηκε στην πρωτοβουλία

της αναζήτησης, του τι είναι αληθινό και γνήσιο ή κατά την σύγχρονη διατύπωση τι είναι αυθεντικό στον τόπο μας σήμερα: στα οικιστικά σύνολα, στα έθιμα, στη μουσική, στα πανηγύρια, στα προϊόντα, στην τοπική κουζίνα.

Αναζήτηση που η ανάγκη της προκύπτει και λόγω της σύγκρισης που επικρατεί σχετικά με την διάκριση τι μπορεί να χαρακτηριστεί αυθεντικό και τι όχι.

Και τούτο γιατί στην εποχή μας, η παράδοση δεν λειτουργεί πλέον ως πρότυπο προς μίμηση, ούτε ρυθμίζει θεσμικά τη συλλογική ζωή, αφού θεμελιώδη οργανωτική αρχή της ζωής μας σήμερα, αποτελεί η αυτονομία και η αυτοδιάθεση του ατόμου.

Η παράδοση έχει γίνει **περισσότερο** προϊόν νοσταλγικής ή φολκλορικής κατανάλωσης και μόδα, που επιδέχεται άπειρη διεύρυνση των συνόρων της, αναθεώρηση, αναμόρφωση ή εναρμόνιση με το γούστο της εποχής, με συνέπεια την απώλεια του κύριου και κοινού και αληθινού κατά Διονύσιο Σολωμό.

Τα σύνορα μεταξύ παράδοσης και προσωποποιημένης αφήγησης γίνονται ασαφή. Σε συνδυασμό με το έτσι νομίζω, έτσι μου αρέσει, έτσι θέλω, χαρακτηριστικά της εποχής του ατομικισμού, η αταξία, η σύγκριση και η ταραχή μεγαλώνουν.

Ξεκινώντας από τη φετινή χρονιά θα αναζητήσουμε το στοιχείο της αυθεντικότητας με δράσεις και εμπειρίες, με την ελπίδα να έρθουμε πιο κοντά στον αληθινό τόπο μας, τον οποίο αν και διατεινόμαστε ότι θαυμάζουμε μάλλον τον αγνοούμε.

Γιατί έτσι θα μπορέσουμε ο τόπος να διατηρήσει **τα πλεονεκτήματά του** χωρίς να τα αποδυναμώνει και με τους πρόσφορους μετασχηματισμούς να προσδεύει οικονομικά με παράλληλη πρόοδο της κοινωνικής μας ζωής.

Η επιδίωξη ένας ήλιος ελληνικός αιγαιοπελαγίτικος να φωτίζει τον τόπο με τρόπο αλλιώτικο απ' ότι θα τα φωτίζε ένας ξένος ήλιος, ανταποκρίνεται και στις σύγχρονες διεθνείς τάσεις του τουρισμού, που σαν αντίβαρο στην ομογενοποίηση της παγκοσμιοποίησης αναζητά προορισμούς με ταυτότητα που τους κάνει ξεχωριστούς.

Σε αυτό το πλαίσιο η αναζήτηση της αυθεντικότητας, που ανατρέχει στις πηγές και βασίζεται στην παράδοση προβάλλει απαραίτητη ώστε ο τόπος να είναι ελκυστικός για κατοίκους και για ταξιδιώτες με απαιτήσεις γνωριμίας και βιωματικής εμπειρίας με τον προορισμό και τους ανθρώπους του.

Αυτός ο αριθμός ταξιδιωτών, που αναζητούν εμπειρίες πέρα από τον στερεότυπο τρόπο διακοπών, μη αρκούμενοι σε ένα περιβάλλον και παροχές που δεν κάνουν ένα τόπο ξεχωριστό, βλέπουμε να πολλαπλασιάζεται και να διαμορφώνει την τουριστική αγορά.

Και ο ταξιδιώτης με αυτά τα ποιοτικά κριτήρια είναι κατ' εξοχήν εκείνος που θα αφιερώσει περισσότερες μέρες για παραμονή, θα επιδιώξει εμπειρίες που θα το φέρουν πιο κοντά στον τόπο και τους κατοίκους του, θα αναζητήσει ποιοτικά και αντιπροσωπευτικά προϊόντα του τόπου και θα τον σεβαστεί. Τέλος θα ενισχύσει την φήμη του που είναι και η καλύτερη διαφήμιση.

Ελπίζουμε η αναζήτηση του αυθεντικού να οδηγήσει σε σωστά βήματα και να συντελέσει ώστε ο τόπος, να είναι ξεχωριστός πρώτα για τους κατοίκους του και να εξακολουθήσει να συγκαταλέγεται στους κορυφαίους αλλά και ιδιαίτερους προορισμούς, που συνδυάζουν ταυτότητα και ποιότητα ζωής.

Στη διαδρομή αυτή που ξεκινάμε, προσκαλούμε τους ταξιδιώτες να γνωρίσουν τη πολιτιστική μας κληρονομιά και τα έθιμα της παράδοσής μας και να έρθουν σε επαφή με την καθημερινή ζωή, που θα προσδώσουν στην διαμονή τους εμπειρίες αξέχαστες και επιθυμία να έλθουν ξανά ή να γίνουν καλοί πρεσβευτές του.